

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 331
Tarih: 10.08.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta metropoller olmak üzere Türkiye'nin her şehrinde git gide artan bir hızla ve sağlıklı planlama ve ön hazırlıktan yoksun olarak açılmaya devam eden Alışveriş Merkezlerinin toplumsal ve kentsel yaşam üzerinde oluşturduğu tahribatın önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Ayla AKAT ATA
Batman Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de tarım toplumundan kent toplumuna doğru hızlı bir geçişin yaşandığı 1980'li yıllarda neo-liberal politikalarla desteklenerek ortaya çıkan pek çok toplumsal ve ekonomik değişimle birlikte alışveriş kavramı da değişerek toplumsallığın önemli bir parçası haline gelmiştir. "Tüketim çılgınlığı" olarak tanımlanan durum sosyal yaşamın oldukça sağlıklı olarak somutlaştığı bir alana işaret eder. Her yıl %20-25 oranında büyüdüğü iddia edilen bu sektör yalnızca rant ve kar amacı gütmekte ve ortaya çıkan toplumsal tahribatı hiçe saymaktadır.

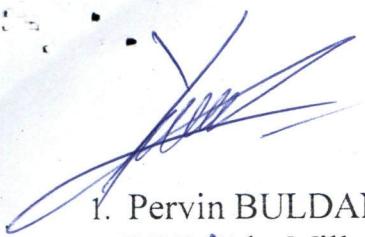
Son yıllarda sahil kenarlarındaki pek çok boş araziye büyük oteller inşa edilmekte, kent merkezinde halkın kullanımına ayrılması gereken alanlara AVM ya da rezidanslar inşa edilerek bu alanlar yatırıma açılmaktadır. Bu gibi uygulamalar kentsel rant kaygısıyla, kamu yararına açık olması gereken alanların yatırıma ve özelleştirmeye tahsis edilmesi anlamını taşımaktadır. Kamu yararı hiçe sayılarak yapılan projelere; bu alanda sembol haline gelmiş olan İstanbul Beyoğlu'ndaki Emek Sineması'nın da içinde bulunduğu Serkil Doryan binasının alışveriş merkezini de içeren bir komplekse dönüştürülme projesi örnek verilebilir. Kamu arazilerinin özelleştirilmesini meşrulaştırmaya yönelik olarak ileri sürülen gerekçelere bakıldığında olumluymuş gibi görünen bu süreç, özünde devletin ve Türkiye'deki piyasa mekanizmasının kent mekanına, planlamaya, kent yoksullarına, mülksüzlere, topluma nasıl baktığını açık olarak göstermektedir.

Kent merkezlerinde, şehrin en işlek caddeleri üzerinde bulunan AVM'lerle ilgili bir diğer sorun da bu yapıların içlerinde barındırdıkları hipermarketler ve uluslararası mağaza zincirlerine ait dükkanlar aracılığıyla ekonomik faaliyetin odağı haline gelerek küçük esnaf açısından doğurduğu sıkıntılardır. Makro-ekonomik düzeyde ticari faaliyet yapmayan küçük dükkan sahipleri, çok uluslu şirketlerin pazardaki aktivitesiyle rekabete girememekte ve sonuç olarak işini, dükkanını kaybedebilmektedir. Bu minvalde yıllardır dile getirilen sıkıntılar, AVM'lerin şehir dışlarına taşınması, belli günlerde kapatılması ve çalışma saatlerinin sınırlandırılması gibi bir dizi önlemler büyük ölçüde aşılabilecekken küçük esnafı koruyabilecek tedbirler hala alınmamıştır.

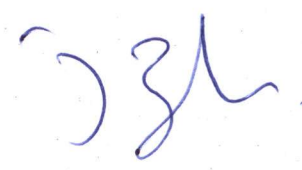
AVM gerçeği, kent merkezlerinde trafik ile ilgili planlamalar yok sayılarak yürütülmesi, içlerinde olası afet durumlarına karşı hiçbir tedbir alınmaması gibi yapısal ve fiziksel tahribatların ötesinde bütüncül bir toplumsal algı sorununa işaret etmektedir. Topluma, kapalı bir mekanda alışveriş yapıp para harcayarak mümkün olabilen bir sosyalleşme dayatılmakta ve olası tek seçenek buymuş gibi ortaya konulmaktadır.

Makro-ekonomik saiklerle, düşük gelir gruplarına mensup bireyler sosyal hak bağlamında sahip olmaları gereken alanlardan mahrum edilerek, ancak para harcarlarsa dahil olabilecekleri mekansal ve toplumsal kurulumların içine hapsedilmektedir.

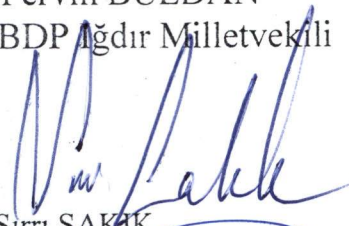
AVM'ler; kentsel, ekonomik ve sosyal hiçbir kaygı taşımadan inşa edilen ve sektörel olarak büyümesinde sermaye sınıfına rant sağlaması açısından büyük çıkarlar görülen yapılardır. Hem kamu yararının hiçe sayılarak kamu arazilerinin halkın elinden alınması hem de rekabet gücü düşük olan küçük esnafın AVM'ler karşısında düştüğü mağduriyet halinin yok sayılması açısından sosyal eşitsizliğin somut örneklerinden olan AVM'lerin toplumda yarattığı sosyal ve ekonomik tahribatın araştırılması ve alınacak önlemlerin tespit edilmesi için bir Meclis Araştırması açılması zaruri hale gelmiştir.

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

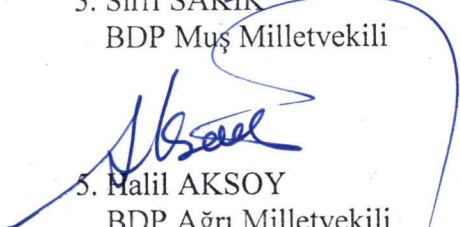
2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

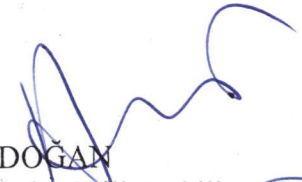
7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

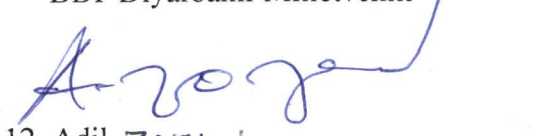
9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

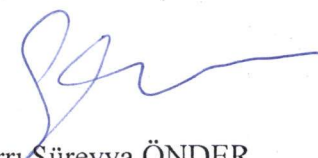
11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil ZOZANI
BDP Hakkari milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

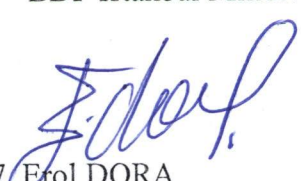
14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

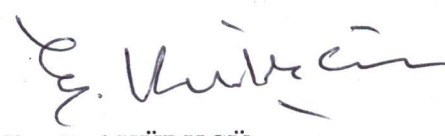
15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

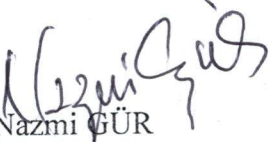
18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

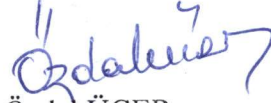
19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili